

потребами шкільними коридорами; встановити в класах спеціально пристосовані парти та стільці; забезпечити дітей з особливими потребами необхідними підручниками тощо;

2) розпочати співпрацю державних шкіл з приватними школами для інклюзивного навчання, залучивши насамперед відповідних спеціалізованих фахівців для навчання дітей з особливими потребами, оскільки саме від учителя залежить успішність навчання;

3) поступово впроваджувати інклюзивну освіту в усіх містах України, вчасно виявляючи та усуваючи наявні недоліки.

Денисенко Наталія Василівна

denisenko.natali@gmail.com

викладач кафедри філософії ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ УРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Професія соціального працівника спрямована на такий вид спеціалізованої діяльності, який передбачає надання соціальної допомоги різним категоріям населення, що потрапили в силу певних життєвих обставин у кризову ситуацію. Зважаючи на досить широке коло об'єктів соціальної роботи, серед яких особи з особливими потребами, психологічними проблемами, інвалідністю, похилого віку; діти і молодь, схильні до девіантної поведінки; особи, які потерпають від насильства в сім'ї, соціальних групах; кризові, неблагополучні сім'ї; діти-сироти etc., можна зробити висновок, що професія соціального працівника потребує формування комунікаційних навичок для можливості спілкування з різноманітними категоріями населення щодо надання допомоги у налагодженні стосунків, вирішення проблемних ситуацій, суперечок, конфліктів, а також запобіганню їх розвитку. Соціальна робота як навчальна дисципліна покликана формувати у соціального працівника-професіонала наступні вміння: аналізувати і оцінювати соціальні явища і конфліктні ситуації з гуманістичних позицій;

компетентно визначати шляхи і способи оптимального вирішення соціальних проблем; вміти застосовувати моделі врегулювання конфліктів у контексті досягнення злагоди і соціального партнерства; здійснювати технології посередництва в конфлікті, їх соціально-психологічний супровід і забезпечення. Однією з особливих форм посередництва є медіація як альтернативний спосіб врегулювання конфліктів (спорів), де під альтернативністю розуміють альтернативу традиційній системі правосуддя.

Упровадження медіації в Україні як важливої інституції для суспільства є одним з актуальних напрямів реформування системи доступу громадян до справедливого правосуддя та ефективним засобом зниження конфліктного потенціалу суспільства в цілому, удосконалення суспільних відношень і розвитку менталітету співробітництва в суспільстві, як на мікро-, так і на макорівні.

Медіація – це процедура позасудового конструктивного вирішення конфліктів на засадах співробітництва сторін. «Медіація – це шлях до осмисленого взаємоприйнятного рішення, заснованого на консенсусі між сторонами конфлікту» [1, с.13]. Також це структурована, добровільна та конфіденційна процедура позасудового врегулювання спору (конфлікту), в якій медіатор (посередник) допомагає сторонам у розумінні їхніх справжніх інтересів і потреб, а також пошуку ефективних шляхів досягнення взаємоприйнятного рішення [2]. Оскільки метою медіації є обговорення, усвідомлення й опрацювання складної конфліктної ситуації задля оптимального виходу з неї, саму процедуру медіації, яка має відповідну структуру і послідовність етапів, можна визначити як особливий вид переговорів. Результатом успішної медіації є досягнута під час переговорів угода. Основні специфічні риси медіації як особливого виду переговорів передбачають: *обов'язковість* участі медіатора, який не є представником жодної сторони; медіатор *сприяє* сторонам конфлікту в проведенні переговорів і досягненні консенсусного рішення; медіатор *не примушує* сторони до прийняття певного рішення та *не надає* поради щодо можливих варіантів рішень; активна роль у переговорах належить сторонам конфлікту щодо самостійного пошуку можливих рішень [3, с.103-104], досягнення

взаємоприйнятного врегулювання конфліктної ситуації. Таке рішення повинно слугувати *взаємній згоді* сторін. «У разі успішності процесу медіації немає ані переможців, ані переможених, виграють всі сторони» [1, с.14]. Слід підкреслити те, що саме сторони конфлікту, беручи добровільно участь у процесі медіації, спільними зусиллями напрацьовують можливі варіанти вирішення проблеми. Медіатор не надає жодних наперед підготовлених рішень: він веде і скеровує процес взаємодії сторін, створюючи умови для кращого взаєморозуміння між учасниками конфлікту, допомагаючи усвідомити свої справжні інтереси і потреби. Останнє і є необхідною умовою для напрацювання консенсусного рішення, що буде відповідати інтересам і потребам всіх сторін. Саме орієнтованість на глибинні потреби та інтереси сторін є засадами успіху та затребуваності медіації в сучасному світі. Тільки в такий спосіб можна досягти результату, де немає переможених. Саме тому медіація є методом вирішення спорів (конфлікту) з результатом «виграш-виграш». Окрім вирішення конфлікту, яке здійснюється з меншими витратами (економія часу, фінансових ресурсів, неофіційність процедури, гнучкість і контроль сторонами конфлікту, конфіденційність та збереження репутації, сталість рішення [3, с.111-112]), аніж при застосуванні інших способів врегулювання конфліктів, оскільки сторони конфлікту обопільно досягають згоди і приймають спільне рішення щодо врегулювання конфлікту, медіація також зберігає можливість рівноправного діалогу в широкому соціокультурному контексті, покращення партнерських відносин між опонентами, а також сприяє удосконаленню суспільно значимих інститутів (наприклад, судової системи). Отже, процедура медіації дозволяє створити умови і переваги конструктивної взаємодії. Основні переваги медіації у порівнянні з іншими методами врегулювання конфліктів наступні: вирішення конфлікту за принципом win-win («виграш-виграш»), з врахуванням реальних інтересів і потреб на засадах взаємовигідної угоди; дотримання досягнутих домовленостей, оскільки самі сторони приймали участь у їх напрацюванні; можливість збереження партнерських відношень між сторонами конфлікту; задоволеність сторін щодо самостійно вирішеного конфлікту, що сприяє набуттю досвіду самостійного виходу з конфліктних ситуацій.

Таким чином, соціальний працівник, здобуваючи знання щодо процедури медіації як альтернативного способу врегулювання конфлікту та виду переговорного процесу, може виступати в ролі посередника, або медіатора, застосовуючи відповідні стратегії і тактики переговорного процесу в межах комунікативно-дискурсивної парадигми, не тільки буде розширювати свої компетенції та комунікаційні спроможності як фахівця, а й сприятиме пропагуванню мирних способів врегулювання конфлікту через досягнення консенсусу, враховуючи апріорі гідність кожного.

Список посилань:

1. Шамликашвили Ц.А. Медиация – современный метод внесудебного разрешения споров./ Ц.А. Шамликашвили. – М.: Издательство ООО «Межрегиональный центр управленческого и политического консультирования», 2017. – 77с.
2. Можайкіна О.С. Поняття та зміст основних принципів медіації в цивільно-правових відносинах// Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. №5. С.55
3. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.кол. Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе – Одеса: Екологія, 2019. 456 с.

Дерев'янка Анастасія Володимирівна

anastasiaderevyanko1503@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Електронне урядування»

Науковий керівник:

Покулита І.К., к. філос. н., доц. кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ТЕМПОРИТМІКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЦИКЛІЧНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Коронавірус – така болюча тема сьогодні, яка охопила увесь світ. Почувши вперше це визначення, можна не повністю зрозуміти все те, що покладено в його зміст. Мені здається, багато людей спочатку звертають увагу на першу частину цього слова –